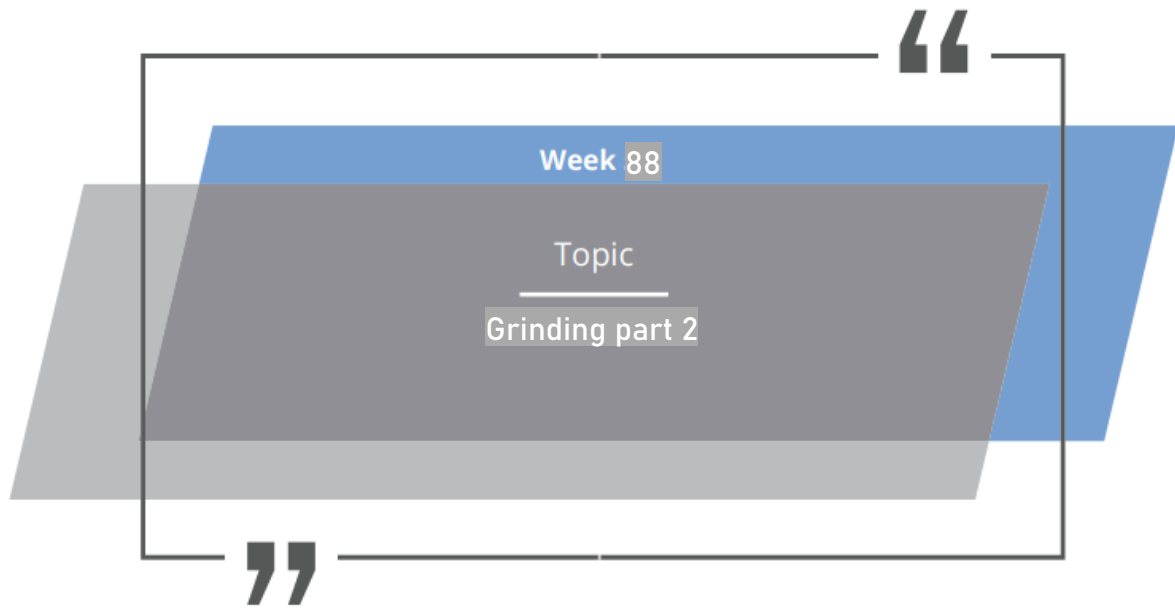

Halachot Shabbat

In honor of Rabbi Yehoshua Shama

Are the following permitted on shabbat:

Cutting vegetables to make Israeli salad?

How about mashing a banana?

Pulling beef?

String cheese?

כלל גדול פרק שביעי שבת

דשלקי ליה שבעא זימנין. למתקן: ואי לא שקלי ליה. לאוכל מתוך הפסולת מתוך שהוא רך וימוק ט"ז שגשק הרבה: מסרת. והלכך אוכל נמי כל זמן שמעורב בו הוי כפסולת ומיהו אוכל הוא ומחמירין עליה למיהוי ההוא דשקיל כפסולת מתוך אוכל. ול"ז הבורר תורמוסין מתוך פסולת שלהן משלקן פעם אחת ממרקין ומערין אותן המים ובורר המתולעות שלהן כמו שעושין לפולין וכן בכל פעם ופעם וזה בורר האוכל ומניח הפסולת ואי לא שלקי ליה מסרת גרסין הלכך משלקן פעמים ושלש חשיב ליה פסולת הואיל ואי שביק להו הכי דלא הדר שלקי להו מסרתי וכשהוא נוטל מתוך שאר מינין גרוטין המעורבין בהן כפסולת מתוך אוכל דמי דהנהו שאר מינין לא מסרתי דגמר להו בשוליהו פעם ראשונה ושניה. ורבינו הלוי גרים ואי שקילי ליה מסרת כשנטלו נימוח בין אלבעותיו ונמאס הלכך ההוא דשקיל הוי כפסולת והגשאר הוי אוכל עד שחזר ונטלו: דפריס סילקא. במ"ס גרסין ולא בסמ"ך כדפירש בהעור והרוטב (והנ"ל ד' קכ) מאי קיפה פירמא. מינלי"ר דלע"ז מחתכו הדק: דסלית סילתי. ענין דקיס להצטיר אש: ואי קפיד אמשחתא. לחותכן במדה: מחתך. העור מקללו במדה: ונקט אופה.

האי מאן דפריס סילקא. דוקא בסילקא שיך טחינה^א אבל שאר אוכלין שריט: מזהו דתימא לשרורי מנא קא מבוין. ה"פ ואין בו בשול כלל קמ"ל דנהי לשרורי מנא קא מכוין בשול מיהא^ב יש בו דמירפא רפי והדר קמיט^ג וחייב אבל אין לפרש קמ"ל דלא אמרי לשרורי מנא קא מכוין דבפרק אין מעמידין (ט"ז לח.) אמרי' גבי האי נכרי דשדא סיכתא לאתונא אי קבר זה ישראל קרא מטיקרא שפיר דמי ופריך פשיטא ומשני מהו דתימא לבשולי מנא קא מכוין קמ"ל לשרורי מנא קא מכוין^ד: חביתא ותגורא וחלתא. פי' רש"י דמשום בונה לא מיחייב דאין צנין בכלים ואין נראה דדוקא במחזיר מטה ומנורה של חוליות^ה אמרי' דאין צנין בכלים אבל כשעושה לגמרי כל הכלי מיחייב משום בונה דאמרין בריש הבונה (לקמן ד' קכג:) האי מאן דעיייל שופתא דלא ליקסי ממנפה בכלי זכוכית דסוף פרקין ט: חבמה יתירה שאני. והעושים אותם בטלה דעתם אלל כל אדם כדאמרין בהמלניט (לקמן ד' כג:) גבי אגסי הולל: **שבן צדי חלון בו.** בריש אלו קשרים (לקמן קי"א:) פירש בקונט' קושרין ומתירין פעמים קושרין את המכמורת ופעמים מתירין אותם:

The Gemara introduces the eighth *melachah* listed by the Mishnah:

GRINDING. — וְהַטּוּחַן.

The Gemara elaborates:

Someone who minces beets ^[3] — האי מאן דפריס סילקא — אָמַר רב פָּפָא — **is liable on account of "grinding."** ^[4] — תַּיִיב מְשׁוּם טוּחַן

Another example of grinding:

Someone who chops thin chips of wood out of larger pieces for kindling ^[5] — האי מאן דסלית סילתי — אָמַר רב מְנַשֶּׁה — **is liable on account of grinding.**

The Gemara adds:

If he is particular about the measure of each chip, ^[6] — אי קפיד אמשחתא — אָמַר רב אֲשִׁי — **he is liable because of cutting.** ^[7] — תַּיִיב מְשׁוּם מַחְתֵּךְ

The Rishonim (Medieval Halachic scholars) debate the question of to which vegetables the Gemara here refers. Most authorities (including the Rambam, Ramban, Ra'a, Ritba and Rosh) maintain that the Gemara speaks only of vegetables that **cannot be eaten uncooked**. When it comes to vegetables that are edible raw, however, Halacha imposes no restrictions regarding slicing on Shabbat. According to this view, it is entirely permissible to cut small pieces of many common salad vegetables such as lettuce, carrots and celery on Shabbat.

Rabbi Eliezer of Metz (France, 1115-1198), however, disagreed, and held that all vegetables fall under the Shabbat prohibition of "Tohen."

The Shulhan Aruch codifies the prohibition against cutting vegetables into small pieces on Shabbat without drawing any distinction between different types of vegetables. He follows the stringent view of Rabbi Eliezer of Metz, who maintained that the prohibition of "Tohen" applies equally to all vegetables.

חיתוך ירקות - טוהן

כשם שאסור לטחון בשבת מיני תבלין, כן אסור לחתוך בשבת ירקות דק דק. כמו שאמרו בגמרא (דף עד:), "אמר רב פפא, האי מאן דפריס סילקא חייב משום טוהן", כלומר, מי שחותך סלק לפרוסות דקות דקות, חייב משום טוהן. משום שחיתוך ירקות בחיתוך דק, הרי הוא דומה למלאכת טוהן, ואסור בשבת.

Slicing Vegetables-Grinding

Just as it is forbidden to grind spices on Shabbat, it is likewise forbidden to slice vegetables very finely on Shabbat, as the Gemara (Shabbat 74b) states, "Rav Papa said: One who slices spinach very finely on Shabbat is liable for transgressing the prohibition of grinding." This is because slicing vegetables finely is similar to grinding and it is therefore forbidden.

Maran is strict about this halacha:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שכא
המחתך הירק דק דק, חייב משום טוחן
ביאור הלכה סימן שכא סעיף יב ד"ה המחתך הירק
וכ"כ התוספות דמירי בחתיכות קטנות כעין טחינה אבל בחתיכות גדולות קצת אין דרך
הטחינה בכך

The Shulhan Aruch writes, "It is forbidden to cut vegetables very fine." According to the Shulhan Aruch, it seems, there is no basis for allowing the slicing of vegetables into small pieces on Shabbat, and one must make the pieces bigger than he normally does when cutting vegetables on Shabbat.

Hacham Ben Sion Abba Shaul (Israel, 1923-1998), however, disagreed with this reading. In his work Or Le'sion (both in vol. 1 and in vol. 2), he contended that since the Shulhan Aruch made no mention of this stipulation, we must assume that he forbade finely slicing vegetables on Shabbat under all circumstances, even just prior to the meal. According to Hacham Ben Sion, one who wants to cut vegetables into small pieces on Shabbat may do so only if he deviates from his normal manner of slicing. For example, if he normally cuts vegetables on a cutting board, he should cut them on Shabbat directly on the counter.

The Ben Ish Hai (Rav Yosef Haim of Baghdad, 1833-1909) observed that the prevalent practice in Baghdad followed this lenient reading of the Shulhan Aruch's ruling.

Based on the following:

[Bet Yosef, Maran (author of the Shulhan Aruch) cites the ruling of the Rashba (Rabbi Shelomo Ben Aderet or Barcelona, 1235-1310) **that one may slice vegetables into small pieces shortly before the meal in which they will be served.** The Rashba draws a comparison between the prohibition of "Tohen" and the prohibition of "Borer" (separating undesirable items from desirable items). He writes that just as Halacha permits separating undesirable food from desirable food in preparation for a meal that will soon be served, similarly, one may slice vegetables in close proximity to the meal. Maran, after citing this ruling, notes that no authorities disputed the Rashba's position. One might therefore argue that when the Shulhan Aruch codified the prohibition against finely cutting vegetables on Shabbat, he relied on his comments in the Bet Yosef permitting doing so shortly before the meal. He forbade cutting small pieces only when one cuts them for later on Shabbat, but allowed cutting small pieces while preparing for a meal that will soon be served, within a half-hour or so of the meal.]

This will be shown below:

כתב רבינו הרשב"א בתשובה, (הביאו הבית יוסף בסימן שכא), מה שאמרו שאסור לחתוך סלק, זהו דוקא באופן שחותך את הסלק כדי לאכול לאחר זמן מה, כגון לאחר שעה, אבל אם חותך ירקות כדי לאכלן מיד, מותר. שלא אסרה התורה על האדם לאכול מאכלו חתיכות גדולות או קטנות. כלומר, דרך טחינה שאסרה התורה, היא דוקא בחיתוך ירק שאינו צריך לאכלו מיד. אבל אם בא לאכול את הירק, וחותך אותו כדי לאכול, בזה לא שייך כלל איסור טוחן.

There is, nevertheless, a distinction between slicing vegetables and actual grinding on Shabbat, as we shall now discuss:

The Rashba writes in one of his responses (quoted by the Bet Yosef in Chapter 321) that when the Gemara states that it is forbidden to slice spinach, this only applies when one has in mind to eat the spinach at a later time, such as one hour later. However, this is permissible when one is slicing the vegetables in order to eat them immediately, for the Torah does not dictate whether one must eat one's food in large or small pieces.

This means that the only slicing of vegetables similar to grinding which the Torah forbids is only when one slices a vegetable to be eaten at a later time. However, if one wishes to eat the vegetable immediately and slices it in order to do so, the prohibition of grinding does not apply whatsoever.

ומכן למד רבינו מרן הבית יוסף, שמותר לחתוך בשבת "קיבוץ ירקות שקורין אינשלאדה", כלומר, סלט ירקות שלנו. מותר להכינו בשבת, אפילו כשחותך את הירקות דק דק, בתנאי, שיאכל את הסלט מיד.

ומכל מקום בתורת חומרא סיים הבית יוסף, שנכון להזהיר, שיחתכו את הירקות בחתיכות גדולות קצת, ולא דק דק, ושיאכלו את הסלאט מיד. כדי להתרחק מן האיסור.

Maran Ha'Bet Yosef derives from here that one may prepare a "combination of various vegetables," i.e. what we call a vegetable salad, even by slicing the vegetables finely, as long as one has in mind to eat the salad immediately.

Nevertheless, the Bet Yosef concludes that as an added stringency, it is preferable for one to tell his family to slice the vegetables in a somewhat large fashion and not extremely finely and to then eat the salad immediately in order to stay far away from transgressing a prohibition.

Halachically Speaking:

הדין למעשה

לכן אין להכין סלאט אלא בסמוך לסעודה ממש. כמו שכתבנו בהלכות בורר, שאין להקל לברור לצורך סעודה, או לחתוך סלט לצורך סעודה, אלא כאשר עומדים סמוך לסעודה ממש, בתוך חצי שעה בסמוך לסעודה, אבל יש להזהר מאד מאד שלא להתחיל לברור או לחתוך סלט הרבה לפני הסעודה, שהרי יש בדבר איסור תורה משום טוחן (וברר), שלא הותרו אלא כאשר כוונתו לאכול לאלתר, דהיינו שבתוך חצי שעה תתחיל הסעודה. וגם אין להקל בזה אלא כאשר יש צורך לחתוך הרבה סלט וכדומה, שאז יש להתיר החל מחצי שעה קודם הסעודה, אבל אם אין צורך אלא בברירה מועטת, אין להקל אלא דקות אחדות קודם הסעודה בלבד.

Therefore, one should only prepare a salad close to the beginning of the Shabbat meal just as we have written in the laws of selecting on Shabbat that one may only select or slice vegetables for a salad in close proximity to the meal, i.e. within a half-hour of the beginning of the meal. One must be careful not to begin selecting or slicing vegetables for a salad long before the meal, for this constitutes a Torah prohibition of grinding (or selecting), for this is only permissible when this is being done for immediate use which is within a half-hour of the beginning of the meal. Additionally, there is only room for leniency when there is a necessity to slice a large amount of vegetables in which case one may act leniently within a half-hour of the meal; however, if only a small amount of vegetables are required, one should not slice them until several minutes before the meal.

וכבר כתב המגן אברהם (סי' שכא ס"ק טו), ועוד הרבה מהפוסקים, שאין להקל בחיתוך סלט או בברירה לצורך סעודה, אלא משעה שיצאו האנשים מבית הכנסת לכיוון הבית, שאז נחשב הדבר "לאלתר", שתיכף עומדים לשבת לסעודה, אבל לא קודם לכן.

The Magen Avraham (Chapter 321, Subsection 15) and many other Poskim write that one may only begin slicing vegetables for a salad or selecting foods for the Shabbat meal only when the men have left the synagogue and are already on their way home, for only this can be considered "immediately" prior to the meal but not before this point.

As for the final Halacha, Hacham Ovadia Yosef, in his work Halichot Olam, follows the lenient position, and allows one to cut vegetables into small pieces on Shabbat shortly before the meal at which they will be served. He adds that one who wishes to act stringently to satisfy all opinions "is worthy of blessing," but those who wish to be lenient certainly have a legitimate Halachic basis on which to rely.

Summary: One who wishes to cut vegetables into small pieces on Shabbat may do so if he deviates from the normal manner of cutting (like cutting on the counter, instead of a cutting board), or if he cuts pieces that are larger than the pieces he normally cuts. According to many authorities, one may cut vegetables normally into very small pieces if he does so shortly before the meal at which they will be served, and one may rely on this ruling.

המחשבות הן תולדות
המחשבות הן תולדות
המחשבות הן תולדות
המחשבות הן תולדות

שחוקת הפת (כל בו): ט (לא) *מותר להתקן בשם מלך (לב) או צלי דק-דק בסבין: הגה אכל אסור להתקן דק-דק
בשר חי לפני העופות, (לב) *דהואיל *ואינו יכולין לאכלו בלא חתוך (לד) קטשני לה אכל (נחיד סימן כו) (לה) ועין לקמן
סימן שכר: י *אסור לגרר הגבינה בשבת (יג) במורג חרוץ בעל פיסיות (לו) שקורין ראליו"ו: יא *מותר
להשקות (לו) את (יג) התלוש כדי שלא יכמש: יב (לה) *המתקן הנק דק-דק, חייב משום טוחן: הגה והוא
הדין דאסור להתקן גורגרות וסריס (לט) *לפני זקנים (כ"ב בשם תוספתא), ודנקא (יז) פירות וכדומה לזה אסור, אכל מטר

באר הלכה

* דהואיל וכו', עין במשנה ברורה מה שכתבתי, והוא מדבר בסגור אבריהם
ואליה רבה, וכוונתו פה לתקן משנה שיש לקמן בסימן שכר ע"ד ז, דפסק שם
המחבר דשויי אכלא מטר בשבת, ולפיכך נקבו והאסור בה משום טוחן וקמו
שקראנו, ולשונו דקטשני לה אכלי שכתב רמ"א אינו מדקדק בל"ד לפרשט
* ואינו וכו', ואם יכולין לאכלו עליהם חתוך, צריך עיין שם
נפס"ג, והנה השלש דורות מירי בדשני להאכילם לאחר זמן, וקמו שכתבתי
במשנה ברורה, אף דהפריקתם בסימן זה נוספק בזה, דאפשר ולא תמירו כי
אם בדבר הראוי לאכל אדם, לקמן בסימן שכר סוכר כמו שכתבתי, וכן
פסק בבאר הגורא דסביא ראהי לקא והרש"א סתא דקטשני בשבת קנייה
דשבת וסריסין הנה מטר להתקן לפני בהמה אי לא משום טוחן באכלא,
אלקא דאף בשבת שהוא פאכל בהמה מטר: * המתקן הנק דק-דק, בנקרא
אימא: אסור רב פטא, האי פטא דפרים סלקא חייב משום טוחן, ופרש רש"י
פרים' סתקמו דק-דק, וכן נקבו התוספות דמיני בהמיות קטעות קצין שחינה,
אכל בהמיות גדולות קצת אין דרך השחינה בכך, וכן פסק הרמב"ם דק-דק, אך
כל זה לענין חייב, אכל לענין אסור יש לומר מאד קוה, וכבר כתב בספר יצאים
לכ"א ספר דשעור וקטנו לא נודע לנו, וכן משמע בבית יוסף והערוך לענין
מטר אישלאנ"א * שישנה חמיות גדולות בספקת וגם ידוע סמוך לשעורה, עין
שם: * לפני זקנים, עין בסגור אבריהם שכתב ומשמע דלפני מי שיש לו

משנה ברורה

וכמו הנקב לקמן בסעיף יב, והוא הדין לכל תכלין: ח (כו) של עץ.
וקל"שן בקרדוף של אבן, דהוא קיסוד יותר לדיקה, (לא) ואסור דעתו לתן
לאלתר הסלח להכשיל גס"ן אסור בשניהם, בין דהם קיסודים לדיקה:
(כז) ביד וכו', אכל לתחבו דק-דק בחורפא דסבינא אסור: (כח) של
סבין, וירשק בקצרה או על-גבי שלסן, (לג) אכל לא בקרדוף וסכתשת,
ובגיל גבי פלפלין [נאחרונים]: (כט) ואינו חושש, וכל"שן דמטר
(לד) לקרר הסלח והפלפלין בדי"ו: (ל) לתחבו בסבין, הינו אסור דק-דק,
כמו לענין חמיות הפת, ומשום דאין טוחן אחר טוחן, ומכל מקום
בסתקשת אף סלח זה אסור לכתש [ע"ש, ע"ש], וכתב הפרי"ק דגרים,
דצוקע"ר גס"ן דינו כמו מלח זה: ט (לא) מותר להתקן, דאין שחינה
(לז) אלא בגדולי קרקע, (לה) ואסור להפוסקים דסבינא להו דהקמה גמי
מקרי גדולי קרקע לפי שהיא נאננת מן הקרקע, סבל מקום אין לאסור בזה,
(לו) דכלאו חייב יש פוסקים דסבינא להו דאין עין שחינה באכלין,
ועל"כ מטר להתקן (לז) אסור דעתו להניחו לאחר זמן: (לב) או צלי,
ואסור מי שאינו יכול ללעס (לח) סתקשת שהוא קשה ועל"כ חמיותו
מתקנו לאכילה, גס"ן שרי לתחבו, דאוליגו בטר רבא דלקא:
(לג) דהואיל וכו', רוצה לומר, דאיכא לסימך דשעור דשעור דסבינא
כלי חתוך, החתוך משני לה אכל ושיין בו שחינה, (לט) וסריס בחתוך ומניח שיאכלו העופות לאחר שעה, אכל בחתוך לפניהם שיאכלו
מיר, לרברר הכל שרי, וידלקמה בסעיף יב בהג"ה: (לד) קטשני לה אכל, (מ) מקליו בזה: (לה) ועין לקמן סימן שכר, ע"ד ז,
והינו דשם מבאר דשויי אכלא שרי בשבת, ומיני בשאין חתוך דק-דק [מ"א לקמן]: י (לו) שקורין ראליו"ו, בלשון אשכנז רי"ב ציי"ו,
דכינו שכתבתי מטר לבן הרי זה דרך חל ודמי לשחינת תכלין בסכתשת, והוא הדין בכלי אחר הסיסוד לקח, ואס"ן אסור לאכל מיר
אסור, אכל מטר לתחבו בסבין דק-דק, וקמו לעיל בסעיף ט לענין בשר, דגם זה אינו גדולי קרקע, ואסור קשה מאד שרי, בין דיכולין
ללעסה בקשי ושם אכל עליה, והוא הדין דמטר לתחבו בקרדוף או במגרה, שאף שהם כלים שסלאקתם לאסור, מטר לטלטלם לערך
נוסם, כמו שכתבאר בסימן שח נעולות שבת ומ"א, דבר שאינו ספץ לאכלו ולקטעמו ולא להאכילו לחיזוק, אסור ללעסו בשניו כדי
לשחקי משום שחינה, דאף על"כ דמשנה, סבל מקום סודקנו אסור, ודנקא לגבי מילה המירו בעין זה לקמן בשלי"א סעיף ז [נאחרונים]:
יא (לו) את התלוש, הינו זקנות מלושין, והשעם, בינו דהם ראיות לאכילה ביוקן מטר להשקותן, (מא) מה שאין כן בדבר שאינו ראוי
לאכילה אסור לטרס בשבילם, ועין לקמן בסימן שלו סעיף יא בהג"ה וקמו שכתבנו שם במשנה ברורה, ולהשקות את המתקן (מג) יש
בו אסור חורה, וכלי חרס עם עשכ"ב בשם בבית, גס"ן אסור להשקותן בשבת [מ"ג לקמן בסימן שלו, ע"ש]: יב (לה) המתקן הנק, מלחש
ומדסתם (מג) משמע דאסור מירקוה שראוי לאכלו חיון גס"ן סבינא לה ויש שחינה באכלין: (לט) לפני זקנים, שאין יכולין ללעסו
אם לא יתקנו דק-דק, ולא אוליגו בטר רבא דלקא דלעיל בסעיף ט לענין בשר צלי, דכינו שהוא גדולי קרקע סמוך יותר, דעקר שחינה

רמ"א-

ודוקא פירות וכדומה לזה, אסור. אבל מותר לפרר לחם לפני התרנגולים, דהואיל וכבר נטחן אין לחוש, דאין טוחן אחר טוחן

The Shulhan Aruch rules that it is permitted to chop cooked meat on Shabbat. This is based on the Terumat HaDeshen, who restricts the prohibition of Tohen-Grinding only to "Geduleh Karka"-foods that grow from the earth, such as grain. Meat is not considered to be from the earth, even though the animal was raised and grew from feed that grew from the ground. The Mishna Berura explains that there is no need to rule in accordance with the strict opinions that consider an animal as Geduleh Karka, since the opinion of the Rosh, who holds that there is no prohibition of grinding any type of food, can also be used as a basis for leniency regarding animals. Therefore, it is permitted to chop meat or an egg, even well in advance of the meal.

The Rema brings the principle "En Tehina Ahar Tehina"-there is no prohibition of grinding substances that have already been ground. For example, it is permitted to crumble pieces of bread into crumbs, since the flour that made that bread was already ground. Hacham Ovadia brings an additional application-crumbling snuff. Sometimes the tobacco becomes clumped together due to the humidity, but there is no problem to rub it into granules, since the tobacco leaves were already ground. The same would apply to banging a salt shaker to re-pulverize the salt that has clumped.

The Halacha permits or chopping or cutting cheeses into small pieces on Shabbat. The prohibition of Tohen does not apply to cheese, since it only applies to "Giduleh Karaka" things that grow from the ground. However, Maran (Siman 321) adds one stipulation: One may not cut the cheese with a grater or garlic with a special smasher, normally used to grate things into small pieces. This is forbidden on Shabbat as it is a weekday type of apparatus used for grinding.

However, it is permitted to use a knife or a special cheese knife. Similarly, it is permissible to smash tuna fish or eggs with a fork, as they do not grow from the ground. In all these cases, not only is it permitted to chop or smash into very small pieces, but it may be done well in advance of consumption. For example, one may smash the hard-boiled egg on Shabbat morning for Seuda Shlishit.

Summary:

It is permitted to chop meat or an egg on Shabbat, even well in advance of the meal.

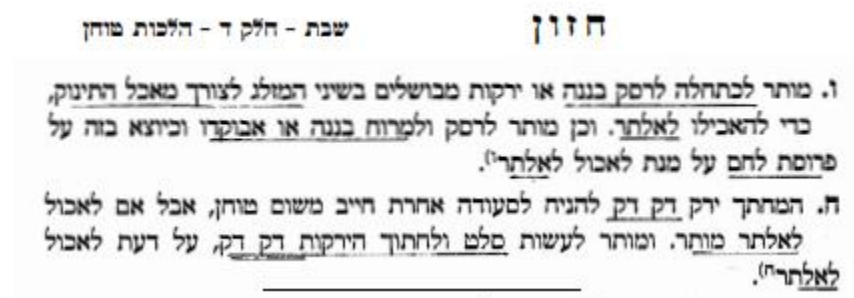
It is permitted to crumble bread into crumbs or separate clumps of snuff and salt.

It is permitted to chop cheese, eggs and fish on Shabbat, as long as a grater is not used.

To protect the integrity and restful of shabbat, the rabbis wanted one to distinguish and elevate it over the other days of the week. One Must avoid regular daily activities.

This rabbinic ordinance places restriction on activities that for various reasons closely resemble the kinds of chores and occupations associated with the ordinary workweek.

1. Grating cheese with a grater- cheese meat, eggs or other foods that do not grow from the ground may be chopped on shabbat. However, grating the cheese with a grater or other tool specifically designed for grinding purpose is forbidden because it looks like a Melacha and mundane.
2. Although mashing eggs with a fork is permitted, mashing eggs with a potato masher is forbidden.

To mash banana or vegetables with a fork for children to eat right away, is permitted.

As well, to smear banana or avocado on bread to eat right away, is permitted.